

**Załącznik do Uchwały nr 59/2020-2021
Senatu UP w Lublinie z dnia 25 czerwca 2021 r.**

Karta opisu zajęć (syllabus)

Nazwa kierunku studiów	Analityka weterynaryjna
Nazwa modułu, także nazwa w języku angielskim	Bioetyka Bioethics
Język wykładowy	polski
Rodzaj modułu	obowiązkowy
Poziom studiów	pierwszego stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Rok studiów dla kierunku	I
Semestr dla kierunku	1
Liczba punktów ECTS z podziałem na kontaktowe/niekontaktowe	1(0,92/0,08)
Tytuł naukowy/stopień naukowy, imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za moduł	Prof. dr hab. Renata Urban-Chmiel
Jednostka oferująca moduł	Katedra Prewencji Weterynaryjnej i Chorób Ptaków
Cel modułu	<p>Przekazanie moralnych, etycznych i społecznych problemów oraz definicji przez rozwój nauk biomedycznych, nauk o życiu, w tym nauk weterynaryjnych.</p> <p>Przekazanie wiedzy z możliwością jej praktycznego zastosowania w biologii zwierząt i roślin, biotechnologii, bioinżynierii, inżynierii genetycznej, naukach weterynaryjnych i medycznych. Określenie zakresu ingerencji w badania naukowe w oparciu o wartości etyczno-moralne oraz kształtowanie własnej postawy zgodnej z tymi zasadami.</p> <p>Przekazanie wiedzy dotyczącej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roli bioetyki w praktyce i rozwoju nauk biomedycznych - metod alternatywnych w stosunku do eksperymentów na zwierzętach - korzyści i zagrożeń wynikających ze stosowania technik inżynierii genetycznej i badań z wykorzystaniem komórek i tkanek utrzymywanych w warunkach in vitro. <p>Przedstawienie studentom podstawowych pojęć i metodologii badań laboratoryjnych w zakresie psychologii zwierząt. Przekazanie aktualnej wiedzy na temat występowania i znaczenia u zwierząt emocji, zdolności do nauki, inteligencji, świadomości i uczuć wyższych w celu przygotowania absolwenta do kontaktu ze zwierzętami laboratoryjnymi i uwrażliwienia na ich potrzeby psychiczne.</p>
Efekty uczenia się dla modułu to opis zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które student osiągnie po zrealizowaniu zajęć.	<p>Wiedza:</p> <p>W1.- Student rozumie współczesne problemy etyczne i rolę bioetyki w zakresie rozwoju nauk biomedycznych, medycznych i weterynaryjnych. Zna historyczne uwarunkowania rozwiązań bioetycznych oraz współczesne kierunki bioetyki. Rozumie społeczno-kulturowe i ekonomiczne uwarunkowania praktyki</p>

	laboratoryjnej i rozwoju nauk biomedycznych z uwzględnieniem regulacji prawnych.
	W2.- Zna współczesne problemy oraz perspektywy teoretyczne i badawcze etyki badań naukowych z udziałem zwierząt. Zna metody alternatywne w stosunku do eksperymentów na organizmach żywych. Rozumie korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania technik inżynierii genetycznej i badań z wykorzystaniem komórek zwierzęcych hodowanych w warunkach in vitro.
	W3.- Rozumie społeczno-kulturowe i ekonomiczne uwarunkowania praktyki laboratoryjnej i rozwoju nauk biomedycznych oraz behawioru zwierząt.
	Umiejętności:
	U1.Potrafi zająć zdecydowane i uzasadnione stanowisko w kwestii najnowszych zagadnień bioetyki i ich efektów oddziaływania na rozwój różnych dziedzin nauki. Potrafi podać argumenty „za” i „przeciw” stosowaniu metod inżynierii genetycznej oraz hodowli komórkowych, tkankowych i narządowych posługując się konkretnymi przykładami
	U2.Potrafi wskazać metody alternatywne w stosunku do doświadczeń na zwierzętach, uzasadnić ich wybór oraz wskazać korzyści płynące z poprzedzania doświadczeń w warunkach in vivo doświadczeniami w warunkach in vitro.
	U3.Potrafi zinterpretować sposoby zachowań i potrzeb zwierząt w ocenie ekspresji ich mechanizmów obronnych.
	Kompetencje społeczne:
	K1. Jest gotów do wskazywania zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania podstawowych zagadnień i norm bioetycznych
	K2. przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz podjęcia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne, współpracowników i otoczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe	
Treści programowe modułu	Wykłady <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia i defincje bioetyki w dziedzinach nauk biomedycznych, nauk o życiu, w tym weterynaryjnych 2. Bioetyka a regulacje prawne cz. 1 3. Bioetyka za regulacje prawne cz. 2 4. Zagadnienia bioetyczne jako kontynuacja etyki medycznej, biologicznej i weterynaryjnej 5. Historyczne poglądy na temat rozwoju bioetyki w życiu i naukach o życiu 6. Omówienie metodyki i trafności behawioralnej badań zwierząt laboratoryjnych. 7. Zagadnienia behawioralne dotyczące zwierząt badanych w warunkach laboratoryjnych: sztywne wzorce zachowań, popęd i instynkt, hierarchia potrzeb, emocje, uczucia.

	<p>8. Zjawiska kulturowe i językowe w świecie zwierząt, interakcje międzygatunkowe, wyższe formy życia psychicznego u zwierząt: więź, inteligencja, świadomość, teoria umysłu, zabawa.</p> <p>9. Plastyczność układu nerwowego: zmiany neuroanatomiczne i funkcjonalne w rozwoju osobniczym, tworzenie i rola pętli rewerberacyjnych w mózgu, wpływ wieku i stanu zdrowia na procesy psychiczne, habituacja, uczenie się</p> <p>10. Oddziaływanie bólu, strachu, stresu na psychikę. Programowanie zmian zachowania.</p> <p>11. Rola bioetyki w praktyce i badaniach biomedycznych.</p> <p>12. Współczesne problemy oraz perspektywy teoretyczne i badawcze etyki badań naukowych z udziałem zwierząt.</p> <p>13. Planowanie doświadczeń na zwierzętach z uwzględnieniem zasady 3R.</p> <p>14. Metody alternatywne w stosunku do doświadczeń na zwierzętach.</p> <p>15. Korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania hodowli komórkowych, tkankowych i narządowych oraz metod inżynierii genetycznej.</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej	<p>Literatura obowiązkowa:</p> <p>1. W. Kalat: Biologiczne podstawy psychologii. PWN 2006</p> <p>2. Fraslin J.M., Monbureau F., Auffray N., Sebastiao L.M., Vermersch D., Kowalska-Pyłka H., Cybulski W., Urban – Chmiel R., Desfontis J.C., Malbert C.H. et al. Bioethics In Life and Environmental Sciences. BRUMAR, 2007.</p> <p>3. Regulacje prawne: www.wetgiv.gov.pl; www.lex.pl</p> <p>4. Behavior Zwierząt pod redakcją: I. Janczarek i M. Karpiński Wydawnictwo UP w Lublinie 2019</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Dehasse J. Agresja u psów. Postępowanie w przypadku zachowań agresywnych u psów. Galaktyka, 2006.</p> <p>scientific Opinion of the Panel on Animal Health and Welfare http://www.efsa.europa.eu/fr/scdocs/doc/572.pdf</p> <p>Konecki K.T. Ludzie i ich zwierzęta. Scholar, 2005.</p> <p>Pond W.G., Bazer F.W., Rollin B.E. Animal welfare in animal agriculture. Taylor&Francis, 2012</p>
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne	Wykłady prowadzone są w postaci prezentacji multimedialnych z możliwością dyskusji, pokazów oraz filmów instruktażowych. Studenci zapoznają się także z przepisami prawnymi dotyczącymi bioetycznych regulacji w nauce
Sposoby weryfikacji oraz formy dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na co najmniej 80% wykładów oraz złożenie pracy semestralnej napisanej na wybrany temat. Tematy do pisania prac semestralnych są opracowywane przez osoby prowadzące przedmiot i przesyłane studentom do 10 grudnia dla każdego naboru. Ocenie podawane są m.in.

	zgodność opisu z tematyką, wykorzystanie przepisów prawnych oraz ich interpretacja, konkluzje i przemyślenia własne.																					
Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową	Udział w 100% wykładów																					
Bilans punktów ECTS	<p>Formy zajęć: wykład, ćwiczenia, przygotowanie do zajęć, przygotowanie projektów, studiowanie literatury</p> <p>Udział w wykładach – 30 godz Przygotowanie do zajęć- 6 godz. Przygotowanie i napisanie pracy semestralnej końcowym – 10 godz</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;"></th> <th style="text-align: right; width: 20%;">Godziny</th> <th style="text-align: right; width: 20%;">ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wykłady</td> <td style="text-align: right;">30</td> <td style="text-align: right;">0,78</td> </tr> <tr> <td>Konsultacje</td> <td style="text-align: right;">2</td> <td style="text-align: right;">0,03</td> </tr> <tr> <td>RAZEM kontaktowe</td> <td style="text-align: right;">32</td> <td style="text-align: right;">0,92</td> </tr> <tr> <td colspan="3">NIEKONTAKTOWE</td> </tr> <tr> <td>przygotowanie projektu</td> <td style="text-align: right;">10</td> <td style="text-align: right;">0,08</td> </tr> <tr> <td>RAZEM:</td> <td style="text-align: right;">42</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> </tbody> </table>		Godziny	ECTS	Wykłady	30	0,78	Konsultacje	2	0,03	RAZEM kontaktowe	32	0,92	NIEKONTAKTOWE			przygotowanie projektu	10	0,08	RAZEM:	42	1
	Godziny	ECTS																				
Wykłady	30	0,78																				
Konsultacje	2	0,03																				
RAZEM kontaktowe	32	0,92																				
NIEKONTAKTOWE																						
przygotowanie projektu	10	0,08																				
RAZEM:	42	1																				
Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	udział w wykładach – 30 godz; konsultacjach- 2 godz;																					
Odniesienie modułowych efektów uczenia się do kierunkowych efektów uczenia się	W1.- AW_W03+, AW_W11+++ W2.- AW_W12++ W3.- AW_W12+, AW_W11++ U1.- AW_U14+, AW_U16+ U2.- AW_U14++ U3.- AW_U14+ K1.- AW_K02+, AW_K03++ K2.- AW_K03+++																					